

Liiklusohutuse suunised

Kuidas kavandada, rakendada ja hinnata oma liiklusohutusega seotud tegutsemist – lühiversioon

Euroopa liiklusohutuse harta

Euroopa Komisjoni juhitud Euroopa liiklusohutuse harta on suurim liiklusohutusteemaline kodanikuühiskonna platvorm. Praeguseks on hartaga liitunud üle 3400 avaõiguslikku ja eraõiguslikku isikut, kes on viinud ellu oma liikmetele, töötajatele ja kodanikuühiskonna muudele liikmetele suunatud liiklusohutustegevusi ja -algatusi.

Selline tegevus on tugevdanud liiklusohutuskultuuri kogu Euroopas, selgitanud üldsusele õnnetuste põhjusi ning aidanud töötada välja ennetavaid meetmeid ja lahendusi.

Harta mitmekesine liikmeskond koosneb ettevõtetest, ühendustest, kohalikest ametiasutustest, uurimisasutustest, kõrgkoolidest ja koolidest. Kõiki, kes on kohustuse võtnud, tunnustatakse kogu südamest ja nende tegevust kajastatakse avalikult meie veebisaidil, et teised saaks sellest õppida ja innustuda.

Euroopa liiklusohutuse harta praegune ülesanne on julgustada, toetada ja laiendada oma liikmeskonda veelgi, seades peaeesmärgiks liiklusohvrite arvu vähendamise 2020. aastaks.

Euroopa liiklusohutuse hartaga liitumine

Euroopa liiklusohutuse hartaga liitumise neli punkti

Liitumistegevused peavad arvestama järgmise nelja punktiga:

1. tegelema liiklusohutusküsimusega;
2. sisaldama selgeid eesmärke;
3. sisaldama tegevuskava;
4. sisaldama hindamis-/jälgimiskava;

Liiklusohutuse tegevuskava viie sammuga

Liiklusohutuse tegevuskava koostamisel saab välja tuua viis sammu.

1. samm. Liiklusohutuse hinnang

Esimese asjana tuleb liiklusohutuse tegevusprogrammi koostamisel tuvastada oma keskkonna objektiivsed liiklusohutuse probleemid (nt ettevõttena tahaksin vähendada minu töötajatega juhtuvaid õnnetusi) või valida teema, millega tegeleda (nt noorteühendusena tahaksin tegeleda joores juhtimise küsimusega); seejärel tuleb nende probleemide kohta koguda vajalikke (teaduslikke) andmeid.

Küsi endalt järgmist.

1. Milliseid probleeme/teemasid tuvastada?
2. Miks on nende probleemide/teemadega tegelemine minu organisatsiooni jaoks oluline?
3. Kas mul on tuvastatud probleemide kohta piisavalt teadmisi?
4. Kuidas ma saaksin tuvastatud probleemide kohta rohkem teada saada?
5. Millis(t)e probleemi(de)ga ma soovin tegeleda?

2. samm. Eesmärkide seadmine

Enne tegevuskava paikapanemist tuleb hartaga liitumiseks määratleda selged ja mõõdetavad eesmärgid. Kõik eesmärgid peaksid olema nutikad ehk järgima SMART-põhimõtet:

- **S**pecific ehk konkreetsus: eesmärgid peavad olema seotud konkreetsete tuvastatud probleemide/sihtrühmadega.
- **M**easurable ehk mõõdetavus: saavutatut peaks saama koguseliselt väljendada.
- **A**chievable ehk saavutatavus: eesmärgid peavad olema realistlikud.
- **R**elevant ehk kohasus: eesmärgid peavad olema vaeva väärt ja seotud liiklusohutuse parandamise ning teie organisatsiooni eelisküsimustega.
- **T**ime-bound ehk ajakava: iga eesmärgi/sihi jaoks peab olema paika pandud selge ajakava ja tähtpäev.

Küsi endalt järgmist.

1. Kes on sellega seotud?
2. Mida ma soovin saavutada?
3. Miks on see eesmärk oluline?

3. samm. Tegevuskava

Pärast selgete, kohaste ja mõõdetavate eesmärkide määratlemist tuleb paika panna tegevuskava. Soovitame iga tegevuse kirjeldamiseks kasutada järgmist tabelit, sest ka tegevuskava peab olema selge ja kohane.

	Kirjeldus	Sihtrühm	Töövahendid ja meetodid	Seotud isikud	Edukuse mõõtmise näitajad	Võimalikud riskid
1. meede						
2. meede						
3. meede						

European Road Safety Charter

Our commitment saves *lives*

...						
-----	--	--	--	--	--	--

4. samm. Tegevuskava elluviimine

Kui kõik tegevused on kirjeldatud, tuleb paika panna selge elluviimiskava.

1. **Pange tegevused tähtsuse järjekorda.**
2. **Määratlege ajakava:** ajastus võib mõjutada seda, kui tõhusaks teie tegevused osutuvad. Seepärast tuleb iga tegevuse ajakava hoolikalt läbi mõelda. Optimaalne ajastus ja kestus oleneb konkreetsest probleemist, aktuaalsusest ja teie eelarvest. Tegevus/kampaania võib olla järjepidev või toimuda mitmes etapis.
3. **Kasutage teabevahetuskava: teavet** tuleb edasi anda enne ja pärast tegevust ning ühtlasi selle ajal. Teie teabevahetusstrateegia võib teie tegevuste edukust märgatavalt mõjutada ja seepärast on oluline teada, mida, kuidas ja millal te oma tegevuste kohta teada annate.
4. **Võtke kavasse ka kujundava hinnangu andmine:** soovitame teil tungivalt oma tegevuste suhtes väljatöötamise või varaste kasutamisetappide ajal rakendada järelmeetmeid või teha nende üle järelevalvet. Küsige endalt, kas kõik läheb plaani kohaselt, ja tehke vajaduse korral muudatusi.

5. samm. Koondhindamine

Hindamine kuulub hartaga liitumise kohustuste hulka ja täidab järgmisi eesmärke:

1. mõõdab pakutud eesmärkide saavutatuse astet;
2. võimaluse korral selgitab, miks tegevused on tõhusad või ebatõhusad;
3. annab sisendi tulevaste kohustuste võtmiseks ja tulevaste tegevuste parandamiseks.

Hea hinnang sisaldab vähemalt ühte järgmistest.

1. **Protsessi hindamine.** Kas tegevus jõudis sihtrühma(de)ni? Millisel määral? Miks (mitte)?
2. **Mõju hinnang.** Kas tegevusega saavutati seatud eesmärgid ja sihid? Millisel määral? Miks (mitte)?
3. **Iga tegevuse jaoks enne-pärast meetmed** kui võimalik (tegevuste tüübi alusel)

Näitajate tuvastamine

Kui olete oma SMART-eesmärgid õigesti paika pannud (2. samm) ja kasutanud 3. sammu all toodud tabelit tegevuskava väljatöötamiseks, ei tohiks näitajate tuvastamine olla ülemäära keeruline. Seejuures ei tohi õigete näitajate valimisega kiirustada: veenduge, et need ühtiksid teie finants- ja organisatsiooniliste võimalustega. Teie tegevuste hindamine ei pruugi tingimata kulukas olla.

Hartaga liitumine harta kodulehel

Liituge hartaga

1. Külastage Euroopa liiklusohutuse harta kodulehte <http://www.erscharter.eu/> (keele muutmise võimalus on lehe üleval paremas ääres)
2. Vajutage otsinguvälja kohal olevat nuppu „Liituge“ ja looge endale konto.
  - Esitage enda organisatsiooni kohta teavet.
  - Lugege läbi Euroopa liiklusohutuse harta põhimõtted ja nõustuge nendega.
  - Valige sihtrühm(ad) ja teema(d).
3. Kinnitage liitumine. Teile saadetakse e-kiri küsimustikuga täiendavate üksikasjade saamiseks teie organisatsiooni ja liiklusohutusega seotud tegevuste kohta. Pärast lühiküsimustiku täitmist saab teist Euroopa liiklusohutuse harta liige!

Mida saab teha Euroopa liiklusohutuse harta kodulehel?

- Jagada teavet oma liiklusohutuse tegevuste kohta.
- Talletada teavet oma varem võetud kohustuste kohta.
- Jagada teavet oma liiklusohutuse sündmuste kohta, neid avalikustada ja kutsuda osalejaid.
- Innustada teisi, jagades teavet ükskõik milliste endale võetud kohustuste kohta seoses liiklusohutusega ning oma tegevuste väljatöötamise ja rakendamise protsessi kohta.
- Kasutada isikupärastatud töövahendeid oma reklaammaterjalide ja kohustustega seotud suuniste jaoks.
- Esitada oma hea tava, et osaleda iga-aastasel liiklusohutuse auhindade jagamisel.
- Uurida lähemalt teiste Euroopa liiklusohutuse harta liikmete samalaadseid tegevusi.